Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	H.V. Kaalund.
Titel | Title:	Tre Tidsdigte
Alternativ titel | Alternative title:	3 Tidsdigte.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : C. A. Reitzel, 1848
Fysiske størrelse | Physical extent:	16 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Tre Tidsdigte

af

H. V. Kaalund.

1. Revolutionstiden.
2. Til de Gamle.
3. Til de Unge.

1848.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel.

Trykt hos Kgl. Hofbogtrykker Bianco Luno.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

1.

Revolutionstiden.

Giganten var styrtet; paa ensom Ø
Maatte han, som rystede Verden, døe;
Og Verden gik atter sin gamle Gang,
Over hundrede Valpladse Fuglene sang;
Beherskket af Kongernes baarne Slægt
Bar Folkene atter den gamle Vægt. —
Og der var Fryd i Philisternes Leir,
Nu havde man vundet den store Seir;
Nu kom det ei meer end til Pennestrid,
Nu vared vel Freden til evig Tid;
Nu havde de lænket med feige Baand
Omvæltningens higende Kæmpeaand;
Nu løfted sig Dværgene høit paa Taa,
Nu mylred Pygmæer fra hver en Vraa —
Og Dagene kom, og Dagene gik,
Og der blev blandet en Dvaledrik,

Og der blev øst med et bundløst Sold,
Og præket om Fred og Maadehold;
Men Misfornøielsens Djævel sneg
Sig over Jorden og drev sin Leg;
Den listed sig ind i Hytte og Slot,
Med ængstende Tvivl og isnende Spot;
Den rokked ved Alt, den gnavede skjult,
Saa Alt blev tomt og underligt huult.
Og Tiden ligned en sminket Gjek,
Den skjulte med Smiil de slappe Træk;
Den mærkede Øren ved Træets Rod,
Den aned Vulkanen, hvorpaa den stod. —
Og der blev født en Slægt uden Ro,
En Slægt uden Tillid og Barnetro;
Den hvirvled sig i den vildeste Dands,
Den gabede midt i Blændværkets Glands;
Hvad Tænkerne skrev, hvad Skjaldene sang,
Det havde for den ei Livsfyldens Klang.
Den lyttede med Forventningens Vee,
Som skulde nu brat det Mægtige skee;
Den vented og vented paa Skjæbnens Dom,
Den raabte: Kom ind! Men Ingen kom:
Den nye Messias, den nye Prophet,
Som Sværmerne spaaede, blev ikke seet,
Og Ingen tændte det Sandheds-Lys,
Hvorpaa man haabed i Tvivlens Gys.
Hvad hjalp den grublende Menneskeklogt,
De Vises Steen blev forgjæves søgt.
Det syntes Alt som et Kredsløb dumt,
Hvori det Krumme blev evig krumt.

Med Nøden fik man dog aldrig Bugt,
Og Frihedens Tempel blev evig lukt. —
Det var, som Livet i Fredens Skjød
Var viet ind til en langsom Død,
Det var, som skulde dets Pulse staae,
Hvad eller Gjenfødelsens Time slaae.

Den kom, den kom, den ventede Stund,
Den brast under Foden, den hule Grund.
Den mørke Sky har sit Lyn udsendt,
Og Freden, „den evige Fred", er endt.
I Oprør vælter sig Tidens Flod,
Dens Bølger er farved med Menneskeblod;
Dens dybeste Bundfald af Had og Nag
Er stegen for Lyset og kommen for Dag,
Og alle de Suk, som i Stilheden lød
Om Menneskeslægtens gamle Nød,
Om Menneskeslægtens skuffede Haab,
Er voxet til et Befrielsesraab —
Et Raab, der henfarer med Stormens Suus,
Saa Troner vakle og styrte i Gruus;
Og Folkevilliens Kæmpe stor
Oplyster paany sit Hoved paa Jord;
Den kneiser i Sky med Titanens Trods:
Jeg vil ei behandles som død Kolos!
Imens I feirede Blændværkets Fest,
Stod jeg derude i Slud og Blæst.
Nu vil jeg smage den Lykke engang,
Hvorom mig i Drømme Guds Engle sang.

Til Lykkens Øe fører vel en Bro,
Hvis ellers jeg tør mine Drømme troe;
Og kan jeg ikke derover naae,
Eia, lad da Dommedagskampen staae!

Det vakler, det brager ved Kæmpens Gang,
Og Dødsskrig sig blande med Seiersſang.
Den høieſte Stordaad, den plumpeſte Vold
Oplofter Sjælen og isner den kold;
Og Alt sig blander saa sært iflæng,
Hist strækker sig Betler i Kongeseng.
Mens Jordens Mægtige huusvilde gaae,
Tage Tiggerens Børn deres Guldkroner paa.
Ydmyget er Alt, som kneiſte i Sky;
Det Gamle er styrtet, men hvor er det Ny,
Det Nye, det Nye, som blev forberedt? —
En Herlighed, som Ingen har seet.
Det er, som vi staae mellem Verdner to
Og har kun en Spindelvævs Traad til Bro;
Vi see omkring os et Syndflodshav,
Men ei den Jord, som skal stige deraf
Med klarere Lys, med renere Luft,
Vi mærke ikke dens Blomsterduft —
Forgjæves slippe vi Duen ud,
Den kommer igjen uden Fredens Bud,
Paa Himlen er Regnbuens Tegn ei sat —
Hvor findes det frelsende Ararat?

2.

Til de Gamle.

Føler du, Gamle, dig trættet og tung,
Spørger du Nyt kun derhjemme paa Stolen?
Var ogsaa du begeistret og ung,
Steg din Aand som en Ørn imod Solen?
Sværmed engang du for Frihedens Sag?
Har du den mægtige Keiser beundret,
Lyttet med Fryd til de tordnende Brag,
Da i hundrede Slag
Over Verden med Seier han dundred?

Er du nu mæt af Erfaring og Aar,
Seer du kun til ved den brogede Færden?
Længes du under de graanede Haar
Efter Fred midt i Ufredens Verden?
Viser man ikke din Alder Respect,
Kommer man ei dine Ønsker imøde,
Vender sig bort den opvorende Slægt,
Har dit Ord ingen Vægt?
Vinker Savnet dig hen til de Døde?

Endt er din Ungdoms begeistrede Drøm,
Fremmed forlængst for hver ny Aabenbaring
Kæmped du svag mod den rivende Strøm,
Som et Barn med din Oldingserfaring.
Noste man Tiden, du kaldte det Vind,
Fandt at det Alt i din Ungdom var bedre,
Da var der Alvor i Daad og i Sind;
Hvor de Unge kom ind,
Stod de taus blandt ærværdige Fædre.

Underligt hasted dig Tiden afsted,
Barnet fast blev dig for klog paa dets Skamle;
Tidsstrømmen rulled, du fulgte ei med,
Du holdt fast, du holdt fast ved det Gamle.
Mod din hellige Enfold, din christlige Tro
Satte kjækt man Systemer paa nyeste Mode,
Dunhaget Dreng hørte Græsset at groe
Naar de Vittige loe
Loe de ikke som Rahbek og Tode.

Siig mig, du Gamle, hvad tykkes dig nu?
Bliver dig Verden alt værre og værre,
Synes dig Jorden slagen med Gru
Og forladt af sin Skaber sin Herre?
Rammer det dig med Aarhundreders Vægt,
Det Uhyre, som skeer; troer du Verden skal bløde
Bløde af Saar, som du meente var lægt,
Og den levende Slægt
For sit Letsind forfærdeligt bøde?

Rædes du, Gamle, og sukker du: vee!
Kan du ei meer finde Løsning paa Gaaden,
Kan du ei Lys over Slægterne see,
Har du tabt i Tilværelsen Traaden?
Klager du: Herre, hvor skal vi henflye,
Flye fra dit Aasyn for Straffen du bringer?
Trindt paa vor Jord er for Freden ei Ly,
Ved vor Fod er der Bly,
Og vi eie ei Morgenens Vinger!

Gamle, fornem da et trøstende Ord,
Hør det, det kommer til dig fra de Unge:
Seire forvist skal det Gode paa Jord,
Det er sagt med Propheternes Tunge.
Han som før Dagens Fødsel var til,
I de rullende Tider bag Stjernerne vaager.
Livet er intet Tilfældighedsspil —
Der maa skee, hvad der vil,
Det skal dages trods Uveir og Taager!

Vakler end Alt i det flygtige Døgn,
Vælter sig vildt Nationer i Krampe,
Styrte forvist skal hver kneisende Løgn,
Der er Seir bag de rasende Kampe!
Taalmod, du Gamle! Striden er lang,
Mange maae lide og Mange maae sukke;
Menneskets Slægt skal dog juble engang
Den Lyksalighedssang,
Som i Paradiis lød ved dens Vugge!

Fred om din Alder, Fred om din Tro!
Høit over Uveiret Stjernerne tindre.
Rover dig Verden din Alderdomsro,
Luk da Øiet og tye til dit Indre.
Fred skal du finde bag Evigheds Hav!
Herren er Herren, hans Navn være lovet,
Tager han end, hvad paa Jord han os gav!
Over Menneskets Grav
Løfter Menneskeslægten sit Hoved!

3.

Til de Unge.

Du, som med det kjække Sind,
Med de stolte Kæmpeplaner
Styrter dig i Kampen ind,
Er den Seier, som du aner,
Broder, meer end Hjernespind?
Er du meer end Tidens Gjæk?
See den Gamles slappe Træk —
Kæmper blive kan til Dværge,
Muus er født saa tidt af Bjerge,
Du med Dine stolte Planer,
Du vil flytte Bjerge væk!

Herlig, herlig er din Drøm:
Verdensfrihed, Verdenslykke!
Gjenfødt skal nu Livet dykke
Op af Tidens vilde Strøm
Og bortkaste karsk sin Krykke,
Glædestempler skal det bygge,
Blive som en festlig Leeg —
Ingen, Ingen sidde bleg
I den kolde, mørke Skygge.

Nærmer sig alt Seirens Dag,
Jubler du den alt imøde?
Sank i Graven med de Døde
Tusindaarige Bedrag?
Krymper sig for Sandheds Vælde
Løgnen i den sidste Strid?
Staae vi for en gylden Tid
Uden Herskere og Trælle?

Aande vi dens rene Luft,
Falder fra vort Øie Bindet?
Tør nu Ingen meer forblindet
Sætte Vanvid mod Fornuft?
Har det Evige maaskee
Sig paany da aabenbaret,
Er hvert Spørgsmaal alt besvaret?
Kan den vantro Thomas see,
Lægge Fingren selv i Aret?

Broder, det er Sværmeri!
Bag de skjønne Illusioner
Leer den bittre Ironi.
Paa Tyranners knuste Troner
Er dog ikke Verden fri;
Der er blodigt Had og Trods
Mellem Jordens Millioner,
Ak, og ingen ny Forsoner
Vandrer kjærlig mellem os.

Ham, som talte Fredens Ord,
Frelseren i Støvets Zone,
Ham gav man en Tornekrone;
Han blev ikke hørt paa Jord. —
Fremad bruste Tidens Elv,
Riger sank og nye blev grundet,
Lykken blev dog aldrig fundet —
„Elsk Din Næste som dig selv",
Denne Seir blev aldrig vundet.

Man har kæmpet, man har lidt,
Man har prøvet, man har bragt,
Men med Lykken ligevidt
Staaer man skuffet og bedraget. —
Du vil gjøre Kæmpeskridt,
Du vil brat en Verden forme
Uden Kampe, uden Storme,
Give Hver, som savner, Sit!

Paa det faldne Babels Gruus
Bygger du et nyt, og Brimlen
Jubler i sin Frihedsruus,
Troer det føre skal til Himlen,
Venter sig saa fast en Borg,
Som skal slutte Lykken inde,
Værne mod den gamle Fjende,
Værne Livet imod Sorg.

Hidtil har paa Sand man bygt —
Frihed, Lighed skal nu være

Kæmpesøilerne som bære
Underværket af vor Klogt;
Fast paa dem skal Templet kneise;
Enighedens stærke Aand,
Løst af Tyranniets Baand,
Skal for Evighed det reise.

Broder, det er Sværmeri!
Kampen raser paa vor Klode —
Høv os, styrk os, gjør os gode;
Da, først da er Verden fri.
Ak, thi, Broder, Tidens Orm,
Verdensnøden, Verdensskaden
Ligger ei paa Overfladen,
Ei blot i den ydre Form.

Søg den i det indre Liv,
Der skal du Tyrannen fælde;
Kun ved Kjærlighedens Vælde
Kan du ende Verdens Kiv,
Skabe Mennesker af Trælle.
Alt det Andet slaaer ei til,
Er kun Tant og Gjøglespil,
Ender Kampen ei herneden,
Skiller Klinten ei fra Hveden.

Frihed, Frihed! ei dens Skin,
Frihed, ikke blot for Haanden!
Frihed, Broder, Lys for Aanden,
Lys og Luft for Sjæl og Sind!
Bank og du skal lukkes ind,

Søg kun trøstig du skal finde!
Staaer du selv i Templet inde,
Led da fra det lave Trin
Brødrene som gaae iblinde!

Led dem paa det rette Spor,
Lær dem Hadets Blus at dæmpe,
Lær dem Lysets Strid at kæmpe
Mod det Slette her paa Jord,
Mod det Slette, hvor det findes,
Mod den Lidenskab, som raa
Med besudlet Haand vil naae,
Hvad der kun ved Reenhed vindes!

Siig den: det er Vanvid, siig,
At den tumle maa tilbage,
I Forbandelser og Klage
Taber sig dens Seiersskrig!
Siig den: Bladet vil sig vende,
Rusen varer knap et Døgn;
Siig den: Kampen for en Løgn
Med Forfærdelse maa ende!

Broder, jeg er ung som du,
Deler Savn som du med Tiden;
Jeg maa med som du i Striden;
Frem til Lyset staaer min Hu. —
Det skal seire, ja forvist,
Mørket meer og meer fortrænges!
Ogsaa jeg i Støvet længes,
Har som du ei Ro og Rist.

Fremad mod det store Maal!
Fremad paa den dunkle Klode,
Fremad, Broder! men med Taal —
Lang er Kampen for det Gode.
Langsomt dæmrer Friheds Dag;
End i Mørket famler Sværmen,
End har Vinen ei sin Smag,
Den er plumret end af Bærmen.

Langsom gaaer det, langsom ja,
Gjennem nye Illusioner;
Der er flere Tornekroner,
Flere Kors paa Golgatha.
Længe vil endnu man rave
Frem mod Maalet, Skridt for Skridt —
Broder, naar Enhver faaer Sit
Smuldre vi i vore Grave.

Lad os drømme kun en Drøm
Om et Liv, som skal sig dykke
Luttret op af Tidens Strøm,
Om et Liv med mere Lykke!
Lad os haabe fast derpaa,
Kæmpe med den Kraft, vi eier,
Kæmpe, Broder, for en Seier,
Som en bedre Slægt skal naae!